

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО)»**

першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: бакалавр освіти. Учитель образотворчого мистецтва



Голова вченової ради

/В. П. Кравець/

(протокол № 13 від "27" липня 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2017 р.

(наказ № 2209 від "30" вересня 2017 р.)

Тернопіль 2017 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта / Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	-
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	-
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ	бакалавр
КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр освіти. Учитель образотворчого мистецтва

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного

педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

Терещук Г. В.

2017 р.



РОЗРОБЛЕНО І РЕКОМЕНДОВАНО

робочою групою факультету мистецтв
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Гарант освітньої програми
(керівник проектної групи)

Тютюнник І. С.
«2G» 2017 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) у складі:

Тютюнник Ірина Святославівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання;

Смоляк Олег Степанович – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музикознавства, методики музичного виховання;

Дячок Оксана Миронівна – кандидат архітектури, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання;

Пацалюк Ірина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання.

**1. Профіль освітньо-професійної програми
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО)»
зі спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	бакалавр; Бакалавр освіти. Учитель образотворчого мистецтва
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Тип диплому та осяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 рік 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Україна. Сертифікат про акредитацію, серія НД-ІІ №2043850 відповідно до рішення ДАК від 02 липня 2009 р., протокол № 79; термін дії до 01 липня 2019 року
Цикл / рівень програми	FQ-EHEA –перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 7 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова викладання	Українська
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.tnpu.edu.ua/EKTS/Inf_pak.php
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити здобувачу вищої освіти (далі – ЗВО) засвоєння знань, умінь та навичок із галузей образотворчого мистецтва та методики викладання образотворчого мистецтва на належному рівні, який надасть ЗВО можливість вільного доступу до працевлаштування, подальшого навчання та наукової діяльності	
3 – Характеристика програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Зміст програми спрямований на загальну та професійну підготовку конкурентоздатного фахівця, який володіє методикою викладання образотворчого мистецтва, сучасними інформаційними технологіями в галузі образотворчого мистецтва, здатний до творчої навчально-методичної діяльності, безперервної самоосвіти, професійного самовдосконалення.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка фахівців до навчально-методичної, організаційної і виховної діяльності в закладах освіти: початкової та базової середньої освіти, позашкільної освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, спеціалізованої початкової мистецької освіти. Ключові слова: образотворче мистецтво, методика викладання образотворчого мистецтва, освіта, професійна освіта.
Особливості програми	Особливості полягають у проведенні практикумів з профільних дисциплін, що мають на меті ознайомлення з новітніми методами та технологіями навчання у галузях образотворчого мистецтва.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу (за ДК 003:2010): 2452 Професіонали в галузі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва 2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу 2331 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 2351.2 Викладач (методи навчання) 2452.2 Керівник самодіяльного об'єднання прикладного та декоративного мистецтва 2452.2 Член колегії (художньо-експертної)
Подальше навчання	FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень, НРК – 7 рівень.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень тощо. Форми і методи викладання: традиційні лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, самостійне навчання, дистанційне навчання, індивідуальні заняття тощо.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень бакалаврів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання. <i>Поточний контроль</i> – (індивідуальне та фронтальне усне опитування, письмове опитування, тест-контроль, есе, презентації, реферативні повідомлення, перегляди практичних

	<p>аудиторних та творчих робіт, дискусії за круглим столом та ін.).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів у процесі поточного контролю, захист курсової роботи.</p> <p><i>Державна атестація</i> – комплексний атестаційний екзамен та захист кваліфікаційної роботи.</p>
6 – Програмні компетенції	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів освіти та образотворчого мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність оцінювати історичну та соціокультурну ситуації в Україні та сучасному світі.</p> <p>ФК 2. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.</p> <p>ФК 3. Здатність до фахової характеристики всіх складових системи мистецтв у контексті художньої культури.</p> <p>ФК 4. Здатність до визначення й оцінки образотворчої діяльності в системі часово-зорових мистецтв.</p> <p>ФК 5. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.</p> <p>ФК 6. Здатність до практичної художньої діяльності.</p> <p>ФК 7. Володіння прийомами використання комп’ютерних технологій у процесі створення художньої продукції</p>

	<p>ФК 8. Здатність до творчої художньо-педагогічної, культурно-просвітницької, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості та суспільства в цілому.</p> <p>ФК 9. Здатність планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.</p> <p>ФК 10. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музеїні установи, організація та проведення виставок).</p> <p>ФК 11. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.</p> <p>ФК 12. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, ураховуючи їх вікові та індивідуальні можливості.</p> <p>ФК 13. Здатність застосовувати методи діагностування навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозувати їх особистісний розвиток.</p> <p>ФК 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в середніх загальноосвітніх закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.</p> <p>ФК 15. Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів у сфері образотворчого мистецтва.</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання

Загальні знання, розуміння та уміння	<p>РН 1. Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>РН 2. Володіє критеріями оцінки якості виконуваних робіт.</p> <p>РН 3. Здатний до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та вітчизняному образотворчому просторі.</p> <p>РН 4. Усвідомлює теоретичні основи образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.</p> <p>РН 5. Здатний планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.</p> <p>РН 6. Здатний до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.</p> <p>РН 7. Володіє знаннями сучасної методики і освітніх технологій для забезпечення якості оволодіння основами</p>
---	--

	<p>образотворчості в середніх загальноосвітніх та позашкільних закладах, закладах із поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.</p> <p>РН 8. Дотримується у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p>РН 9. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>РН 10. Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат у освітньому середовищі.</p>
Знання, розуміння та уміння з предметної області	<p>РН 11. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>Володіє прийомами використання інформаційних і комунікаційних технологій в освітньому процесі та художній діяльності.</p> <p>РН 12. Здатний до визначення й оцінки образотворчої діяльності в системі часово-зорових мистецтв.</p> <p>РН 13. Володіє образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіє культурою виконання творчої роботи.</p> <p>РН 14. Здатний здійснювати творчу художньо-педагогічну, культурно-просвітницьку, організаторську та художньо-естетичну діяльність, спрямовану на духовний і культурний розвиток особистості та суспільства в цілому.</p> <p>РН 15. Здатний керувати художньо-творчою діяльністю учнів, ураховуючи їх вікові та індивідуальні можливості.</p> <p>РН 16. Здатний застосовувати сучасні методики й освітні технології для забезпечення якості оволодіння учнями основами образотворчості в середніх загальноосвітніх та позашкільних закладах, закладах із поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.</p> <p>РН 17. Здатний застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.</p> <p>РН 18. Здатний здійснювати естетичне виховання учнів засобами образотворчого мистецтва та педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів у сфері образотворчого мистецтва.</p> <p>РН 19. Здатний забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p>

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>На кафедрі образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання, що є випусковою кафедрою для спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) працює 15 висококваліфікованих фахівців. Серед них: 3 кандидатів педагогічних наук, 4 кандидати мистецтвознавства, 1 кандидат архітектури, 1 заслужений художник України, 1 заслужений діяч мистецтв України та 1 заслужений архітектор України. Таким чином, частка науково-педагогічних працівників із науковими ступенями та званнями становить 73 %. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання становить 100 %.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Інформація про загальну площину приміщень, що використовуються у навчальному процесі; забезпечення приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями; обладнання, устаткування та програмне забезпечення спеціалізованих комп'ютерних лабораторій вказано у таблицях 1-5 документа №7.</p> <p>Викладання дисциплін образотворчого циклу проводиться в спеціалізованих майстернях та кабінетах, серед них: майстерні живопису, рисунку, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва, кабінети методики викладання образотворчого мистецтва, народознавства, для творчих дискусій.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Відомості про комплекс навчально-методичного та інформаційного забезпечення навчальних дисциплін містяться у таблицях документів № 8, 9.</p>

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Укладено угоду про академічний обмін між ТНПУ ім. В. Гнатюка та Поморською Академією (Польща) (договір від 03.02.2014 р., термін дії до 2020 р.).</p> <p>Укладено угоду про співпрацю щодо отримання студентами подвійного диплому з Вищою лінгвістичною школою у м. Ченстохові (Польща) (договір від 19. 06. 2013 р., термін дії до 2022 р.).</p> <p>Університет бере участь спільно з Університетом Александру Іоана Кузі в Яссах (Румунія) у програмі Еразмус+.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

2. Перелік-компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4

Обов'язкові компоненти ОП

ОК 1.	Історія України та національної культури	3	екзамен
ОК 2.	Іноземна мова	7	зalік, екзамен
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	зalік, екзамен
ОК 4.	Філософія	3	екзамен
ОК 5.	Фізичне виховання		зalіки
ОК 6.	Академічний рисунок	25	зalіки, екзамени
ОК 7.	Живопис	25	зalіки, екзамени
ОК 8.	Кольорознавство	3	екзамен
ОК 9.	Композиція	11	зalік, екзамен
ОК 10.	Декоративно-прикладне мистецтво	10	зalіки, екзамен
ОК 11.	Історія мистецтва та архітектури	10	екзамени
ОК 12.	Нарисна геометрія і перспективіза	3	екзамен
ОК 13.	Скульптура і пластична анатомія	6	зalік, екзамен
ОК 14.	Педагогіка	7	зalіки, екзамен
ОК 15.	Психологія	6	зalік, екзамен
ОК 16.	Освітні технології	3	зalік
ОК 17.	Методика викладання образотворчого мистецтва	8	зalік, екзамен
ОК 18.	Педагогічна практика	12	зalік
ОК 19.	Пленерна практика	8	зalіки
ОК 20.	Музейна практика	3	зalіки
ОК 21.	Підготовка кваліфікаційної роботи	6	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		162	

Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1.	Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	зalік
ВБ 2.	Людина і навколошнє середовище	3	зalік
ВБ 3.	Політологія / Соціологія	3	зalік
ВБ 4.	Логіка / Етика і естетика	3	зalік
ВБ 5.	Правознавство / Релігієзнавство	3	зalік
ВБ 6.	Економіка культури та мистецтва	3	зalік
ВБ. 7.	Сучасні інформаційні технології та комп'ютерна графіка	10	зalіки, екзамен
ВБ 8.	Інформаційно-технічні засоби навчання	3	зalік
ВБ 9.	Основи наукових досліджень	3	зalік
ВБ 10.	Методика виховної роботи в літніх оздоровчих закладах	6	зalік
ВБ 11.	Дизайн / Художнє конструювання	6	зalік, екзамен
ВБ 12.	Курсова робота з мистецтва	3	зalік
ВБ 13.	Книжкова ілюстрація / Художня тканина та аксесуари	7	зalік, екзамен
ВБ 14.	Художньо-прикладна графіка / Конструювання і моделювання в декоративному мистецтві	10	зalік, екзамен
ВБ 15.	Сучасні живописні техніки / Декоративний розпис	3	екзамен
ВБ 16.	Макетування та художньо-технічне редагування / Техніки та технології декоративного мистецтва	9	зalік, екзамен
Загальний обсяг вибіркових компонент:			78
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I курс		II курс		III курс		IV курс	
I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
Обов'язкові компоненти ОП							
Історія України та національної культури		Іноземна мова					
		Українська мова (за професійним спрямуванням)		Філософія			
Фізичне виховання							
Академічний рисунок							
Живопис							
Кольорознавство							
Композиція							
Декоративно-прикладне мистецтво			Методика викладання образотворчого мистецтва				
Історія мистецтва та архітектури							
Нарисна геометрія і перспективи	Педагогіка			Освітні технології			
Скульптура і пластична анатомія	Психологія						
	Пленерна практика					Педагогічна практика	
	Музейна практика					Підготовка кваліфікаційної роботи	
Вибіркові компоненти ОП							
			Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці		Людина і навколошне середовище:	Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	
			Логіка / Етика і естетика		Правознавство / Релігієзнавство	Політологія / Соціологія	Економіка культури та мистецтва
Сучасні інформаційні технології та комп'ютерна графіка	Основи наукових досліджень		Сучасні інформаційні технології та комп'ютерна графіка				Інформаційно-технічні засоби навчання
			Методика виховної роботи в літніх оздоровчих закладах		Курсова робота з мистецтва	Книжкова ілюстрація / Художня тканина та аксесуари	
				Дизайн / Художнє конструювання		Художньо-прикладна графіка / Конструювання і моделювання в декоративному мистецтві	
				Макетування та художньо-технічне редактування / Техніки та технології декоративного мистецтва			Сучасні живописні техніки / Декоративний розпис

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) проводиться у формі комплексного атестаційного екзамену, відкритого публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр освіти. Учитель образотворчого мистецтва.

Кваліфікаційна робота складається з авторського твору, в якому студент демонструє рівень владіння образотворчою грамотою, засобами художньої виразності, живописними, графічними, іншими художніми техніками) та пояснівальної записки до нього.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4	ВБ 5	ВБ 6	ВБ 7	ВБ 8	ВБ 9	ВБ 10	ВБ 11	ВБ 12	ВБ 13	ВБ 14	ВБ 15	ВБ 16
ПРН 1				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																					
ПРН 2																		+																			
ПРН 3	+	+							+										+																		
ПРН 4								+	+											+																	
ПРН 5			+																																		
ПРН 6			+																																		
ПРН 7																																					
ПРН 8			+																																		
ПРН 9	+	+							+																												
ПРН 10																																					
ПРН 11			+																																		
ПРН 12									+																												
ПРН 13																																					
ПРН 14																																					
ПРН 15																																					
ПРН 16																																					
ПРН 17																																					
ПРН 18																																					
ПРН 19																																					

Гарант освітньої програми
(керівник проектної групи)

I. С. Тютюнник

Програма схвалена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх викладання

Протокол № 14 від 21.06. 2017 р.

Завідувач кафедри

О. М. Дячок

Програма затверджена Вчену радою факультету мистецтв
Протокол № 8 від 22.06. 2017 р.

Голова ради факультету

З. М. Стельмащук

Освітня програма рекомендована до впровадження Вчену радою
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира
Гнатюка

Протокол № 13 від 27.06. 2017 р.

Учений секретар університету

